

EUROOPA KOMISJON
KONKURENTSI PEADIREKTORAAT

Riigiabi: üldine kontroll ja otsuste täitmine
H.6 Põllumajandus ja kalandus

Brüssel, 28.04.2025
comp(2025)5173078

Eesti Vabariigi alaline esindus
Euroopa Liidu juures
Rue Guimard / Guimardstraat 11/13
1040 Bruxelles/Brussel

Teema: riigiabi/Eesti
SA.118314 (2025/N) – taaste- ja vastupidavusrahastu –
bioressursside väärimdamise investeeringutoetus 2025 (4.
investeering „Ressursitõhusate rohetehnoloogiate kasutuselevõtt“)

Lugupeetud kirjasaaja

13. märtsil 2025 teatasid Eesti ametiasutused komisjonile eespool nimetatud abikavast interaktiivse riigiabist teatamise süsteemi (SANI) veebirakenduse kaudu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 108 lõikele 3.

Kava esialgne uurimine näitas, et selle nõuetekohaseks hindamiseks on vaja lisateavet. Seega oleksin tänulik, kui saaksite võtta arvesse järgmisi märkusi ja annaksite meile lisateavet järgmiste punktide kohta.

1. Teatatud abikava eesmärk on bioressursside väärimdamine, mis hõlmab väidetavalt erinevaid projekte. Esitatud teabe kohaselt on kava eesmärk anda bioressurssidele rohkem lisaväärtust ja vähendada sõltuvust taastumatutest loodusvaradest, mis aja jooksul tugevdab ettevõtjate positsiooni väärimusahelas. Eesti ametiasutused kinnitasid, et teatatud abikava ei hõlma biokütuseid.

Sellele vaatamata näevad Eesti ametiasutused üldise vormi punktis 6.2 ette, et:
„... Seetõttu tuleb suurendada bioressursside töötlemisvõimsust, toetada biorafineerimisüksuste loomist, sealhulgas kõrvalsaaduste ja jääkide kasutamist näiteks bioenergia/biogaasi, bioväetiste ja biomaterjalide ning muude uudsete ja kõrge lisandväärtusega toodete tootmiseks (sealhulgas toiduainetööstuses, farmaatsiatööstuses jne). Samuti tehnoloogia ajakohastamine fossiilsete materjalide asendamiseks taastuvate materjalidega. ...“.

Et komisjonil oleks selles kontekstis võimalik hinnata riigiabikava ettepaneku vastavust asjakohastele riigiabi eeskirjadele (Suunised põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades antava riigiabi kohta¹ (edaspidi

¹ ELT C 485, 21.12.2022, lk 1.

„suunised“): II osa, 1. peatükk, jagu 1.1.1.3 „Abi põllumajandustoodete töötlemise või turustamisega seotud investeringuteks“), kutsutakse Eesti ametiasutusi üles esitama teatatud kava alla kuuluvate tegevuste/projektide kohta piisavalt teavet. Palun esitage see teave ainult käesoleva teatisega hõlmatud tegevuste/projektide kohta, s.t suuniste kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste/projektide kohta.

Samas kontekstis palutakse Eesti ametiasutustel seoses kava sihtotstarbelise eelarvega selgitada üksikasjalikult abikava seost taaste- ja vastupidavusrahastuga.

2. Üldise vormi 4. jaos esitavad Eesti ametiasutused kava riikliku õigusliku aluse. Eesti ametiasutustel palutakse kinnitada, et õiguslik alus on lõplik, mitte eelnõu, ning esitada üldise vormi 4. jaos esitatud õigusliku aluse kohta asjakohane/asjakohased Riigi Teataja viide/viited (või muu avaldamise allikas).
3. Eesti ametiasutustel palutakse kinnitada, et praegu teatatud kava, mis näib olevat sarnane kavaga, millest teatati juba 2022. aastal SA.104230 all, ei ole kunagi rakendatud ning et seni ei ole abi antud. Lisaks esitage palun viide riiklikule õiguslikule alusele, mille kohaselt antakse kava raames abi alates kava heakskiitmist käsitleva komisjoni lõpliku otsuse kuupäevast (nn rakendamiskeeld).
4. Üldise teatise vormi punktis 2.2.1. näevad Eesti ametiasutused ette, et *abi antakse otsetoetusena, mis kaubandust ja konkurentsi tõenäoliselt kõige vähem moonutab, sest toetust makstakse üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja tingimusel, et toetuse saaja on täitnud kõik nõuded toetatava tegevuse läbiviimiseks*. Suuniste punktide 75 ja 79 kohaselt peaks liikmesriik tagama, et abi antakse vormis, mis kaubandust ja konkurentsi tõenäoliselt kõige vähem moonutab. Eesti ametiasutustel palutakse tõendada, miks vähem moonutavad abivormid kui otsetoetused ei ole käesoleval juhul piisavad.
5. Eesti ametiasutused märgivad üldise teatise vormi punktis 2.3.1, et abi osakaalu ja abikõlblike kulude arvutamisel **ei** võeta arvesse kõiki arve enne maksude või muude tasude mahaarvamist. Suuniste punkt 87: „*Abi osakaalu ja rahastamiskõlblike kulude arvutamisel tuleb kõigi kasutatavate arvnäitajate puhul lähtuda summadest, millest ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud.*“ Eesti ametiasutustel palutakse kinnitada suuniste punkti 87 nõuete täitmist.
6. Kuna abi võib maksta mitmes osas, palutakse Eesti ametiasutustel kinnitada, et kava on kooskõlas suuniste punktiga 91, kui tulevikus makstav abi, sealhulgas mitmes osas makstav abi, diskonteeritakse abi väärtusesse abi andmise aja seisuga. Seda teavet üldise teatise vormi punktis 2.3.2 ei ole.
7. Konkreetse teatise vormi punkti 6 kohaselt palutakse Eesti ametiasutustel kinnitada, kas teatatud abi vastab regionaalabi suunistes esitatud tingimustele. Sel juhul juhime tähelepanu asjaolule, et sellise abi vajadust hinnatakse regionaalabi suuniste alusel.
8. Eesti ametiasutused selgitavad teatise lisa 2. jao punktides 1 ja 2, et abi on suunatud ettevõtete rohepöörde eesmärkide saavutamisele ja aitab kaasa Eesti taastekava ühiste näitajate saavutamisele. Palun esitage kooskõlas suuniste punktiga 117 teave abikavast mõjutatud tooteturu kohta.
9. Suuniste punkti 139 kohaselt tuleb arvesse võtta põhimõtet, et saastaja maksab. Eesti ametiasutustel palutakse kinnitada, et teatatud kava puhul järgitakse põhimõtet, et saastaja maksab.

10. Samas kontekstis palutakse Eesti ametiasutustel selgitada, miks abi, mis seisneb bioressursside väärindamises, ei mõjuta keskkonda.
11. Eesti ametiasutused märkisid üldise teatise vormi punktis 2.6.6, et abil on positiivne mõju liidu eri poliitikavaldkondadele ja strateegiatele. Neil palutakse selle mõju kohta teavet esitada.
12. Eesti ametiasutustel palutakse kinnitada kava kestus, mis on praeguse teatise kohaselt kuni 31. detsembrini 2025.
13. Protsessi kiirendamiseks palutakse Eesti ametiasutustel **loobuda keelenõudest**, et komisjon saaks otsuse vastu võtta ainult inglise keeles.

Käesolev ei ole Euroopa Komisjoni lõplik seisukoht, vaid üksnes tema talituste esialgne ülevaade, mis põhineb praeguses etapis kättesaadaval teabel.

Kuna kõnealune teave on hädavajalik selleks, et meie üksuse töötajad saaksid eespool nimetatud meedet aluslepingu artiklist 107 lähtuvalt uurida, palun võtke arvesse, et nõukogu määruse (EL) 2015/1589 artikli 4 lõikes 5 osutatud õigusaktide eelnõude läbivaatamise kahekuulist tähtaega hakatakse arvestama alates kuupäevast, mil nõutud teave on jõudnud komisjoni talitusteni.

Käesoleva teatisega tegeleb Boyan Milanov (tel: +32 229-91522, e-post: boyan.milanov@ec.europa.eu). Temaga võite ühendust võtta käesolevat kirja puudutavate küsimuste korral. Juhtumit haldab Jose Vicente Gomez Martinez (tel: +32 229-95352, e-post: jose-vicente.GOMEZ-MARTINEZ@ec.europa.eu).

(Allkirjastatud elektrooniliselt)
María MUÑOZ DE JUAN
Üksuse juhataja